

CUPRINS

CUVÂNT ÎNAINTE	7
1. Repere istorice în formarea și dezvoltarea practicilor diplomatice	11
1.1. Formarea și dezvoltarea normelor de conduită diplomatică în Antichitate	11
1.2. Idei de formare a practicilor diplomatice în Antichitate	17
1.3. Dezvoltarea și codificarea practicilor diplomatice în Evul Mediu	19
1.4. Practica diplomatică în epoca modernă	34
1.5. Evoluții în cadrul științei dreptului internațional și a practicilor diplomatice în epoca modernă	47
1.6. Diplomația în epoca contemporană	51
1.7. Doctrine în epoca contemporană. Știința dreptului internațional în epoca contemporană	62
2. Suveranitatea ca fundament al diplomației tradiționale	77
2.1. Principiul suveranității. Egalitatea suverană a statelor	77
2.2. Principiul egalității în drepturi a popoarelor și al dreptului de a dispune de ele însele	86
3. Organizarea activităților de politică externă	99
3.1. Organizarea politicii externe la nivel central în epoca contemporană	99
3.2. Ministerul Afacerilor Externe	101
3.3. Utilizarea instrumentelor media pentru informarea publicului. <i>Website</i> -urile	103
3.4. Evoluția ministerelor de externe	104
3.5. Reorganizarea ministerelor de externe	106
3.6. Politica economică, comercială și financiară	108
3.7. Reprezentarea clasică	111

3.8. Alte forme de reprezentare	114
3.9. Relația dintre Reprezentare și Relații Publice.....	117
3.10. Situații limită în practica diplomatică.....	120
4. Remarci generale asupra conceptului de diplomație publică.....	127
5. Considerații introductive despre conceptul de diplomație publică.....	133
6. Definiții care relevă dualitatea scopului unic al diplomației publice.....	149
7. Contextul recent la care raportăm diplomația publică.....	155
8. Principalele dezbateri academice din jurul conceptului de diplomație publică	167
9. Diplomația publică în perioade de război și de pace	183
9.1. Diplomația publică în timpul conflictelor militare	183
9.2. Funcția influenței sociale a diplomației publice în conflictele internaționale	187
9.3. Războiul psihologic	192
9.4. Diplomația publică în perioadele de pace	194
10. Diplomația publică este un instrument complementar al diplomației tradiționale	205
10.1. Considerații generale.....	205
10.2. Trăsăturile definitorii ale conceptului de diplomație publică	207
Bibliografie.....	215

CUVÂNT ÎNAINTE

Lucrarea *De la diplomația tradițională la diplomația publică* elaborată de Gabriel Micu, un apreciat diplomat și cadru didactic universitar, se înscrie într-o serie de valoroase contribuții editoriale ale autorului în materia relațiilor internaționale, diplomației și promovarea drepturilor omului, de fapt, o concretizare a unui crez științific al său privind necesitatea și utilitatea dialogului și reglementării la nivel internațional.

Însuși titlul monografiei are semnificația sa, lansând ideea evoluției diacronice a diplomației, de la apanajul unor categorii selecte în vechime la vremurile moderne, în care diplomația s-a extins din punctul de vedere al celor implicați și cu privire la gama celor interesați.

Demersul autorului capătă semnificație deosebită atunci când raportăm concluziile sale la lumea contemporană, în general, și la România ca actor internațional la nivel global și regional. Și aceasta pentru că nu întotdeauna luările de poziție și acțiunile concrete ale diplomației românești au fost foarte convingătoare în promovarea intereselor specifice sau/și nu au fost convingător motivate inclusiv pentru publicul larg, fapte absolut necesare pentru a fi asimilate ca atare.

În structura lucrării, un capitol inițial este dedicat trecerii în revistă a unor *Repere istorice în formarea și dezvoltarea practicilor diplomatice*. Din acesta reiese că, încă din Antichitate, s-au

structurat aspecte fundamentale ale diplomației, cum sunt tratatul internațional, conceptul de subiect de drept internațional, principiile fundamentale ale dreptului internațional. Perioadele ce au urmat au contribuit și acestea cu concepte și principii esențiale, cum sunt echilibrul de puteri, mijloace pașnice de reglementare, drepturile omului.

Autorul constată că, în prezent, știința dreptului internațional, ca temei al relațiilor diplomatice, „se dezvoltă cantitativ și calitativ, prezentând o diversitate de tendințe, prin care analizează complexitatea normelor și instituțiilor existente ale acestuia”. În plus, „Specializarea dreptului internațional determină o tendință spre fragmentare a științei juridice, formând uneori anumite instituții ale sale ca ramuri distincte, prin evidențierea unor diferențe față de alte instituții juridice, și nu în raport cu elementele fundamentale care asigură nucleul dur și unitatea dreptului internațional”. Fenomenul specializărilor multiple este benefic în măsura în care se asigură astfel o mai utilă adecvare la diversele aspecte ale vieții politice și sociale.

Capitolul dedicat *Suveranității ca fundament al diplomației* tradiționale capătă o semnificație specială în contextul în care, la nivel internațional, există organizații internaționale cu caracter integraționist, inclusiv Uniunea Europeană, iar delegările de atribuții de suveranitate suscită puternice discuții și dispute teoretice și principiale între suveraniști și integraționiști.

În același sens, reținem și ideile referitoare la principiul egalității în drepturi a popoarelor și al dreptului de a dispune de ele însele, principiu care, așa cum se subliniază în text, se referă la popoare, la națiuni în ansamblul lor, nicidecum la minorități naționale sau alte grupuri minoritare.

Un capitol distinct vizează *Organizarea activităților de politică externă*. Din acest punct de vedere, nu se omite a se sublinia necesitatea reorganizării activității ministerelor de

externe în concordanță cu evoluțiile tehnicii și tehnologiei, precum și cu interesele globale, politicile de mediu, exploatarea resurselor din zonele polare, utilizarea spațiului cosmic. O diplomație cât mai activă și cât mai pragmatică, cu deosebire pe linie economică, pare să fie cuvântul de ordine al contemporaneității.

Conceptul de *diplomație publică* reprezintă, în opinia autorului, o formă specifică adoptată de un stat național în practica comunicării guvernamentale, în a doua jumătate a secolului al XX-lea. De asemenea, autorul subliniază existența unei recunoașteri unanime a relevanței pe care o au trei noțiuni fundamentale, care stau la baza conceptului de diplomație publică, și anume: opinia publică, societatea civilă și informatizarea, cărora autorul le va dedica o analiză ulterioară.

De asemenea, făcând apel și la doctrina internațională, se definește diplomația publică drept ansamblul interacțiunilor care au loc între subiectele de drept intern dintr-o țară, persoane fizice sau juridice (oficialii guvernamentali, liderii de opinie, persoanele individuale din varii categorii socio-profesionale) și publicul, în sensul larg al noțiunii, din altă țară. Aceasta, spre deosebire de diplomația tradițională clasică, care avea ca interlocutori liderii altor guverne sau ai altor entități politice.

Dacă ar fi să adăugăm ceva definiției propuse de autor, ne-am referi la lărgirea acestei definiții cu ideea conform căreia, în condițiile în care există aceste evoluții semnificative ale mijloacelor de comunicare și al liberei circulații care pulverizează delimitări administrative, ar urma să înțelegem că diplomația publică antrenează *ipso facto* și persoanele cu altă cetățenie din țara de origine a mesajului diplomatic, iar în unele condiții chiar cu publicul propriu.

După clarificarea aspectelor legate de noțiunea de diplomație publică în general, urmează în lucrare o serie de considerații privind *Diplomația publică în perioade de război și*